

EUROPEAN HERITAGE HEADS FORUM W KRAKOWIE

Posted on 8 grudnia 2024

W Krakowie zakończyło się trzydniowe, coroczne spotkanie przedstawicieli europejskich instytucji zajmujących się ochroną dziedzictwa kulturowego - European Heritage Heads Forum. W tym roku, Narodowy Instytut Dziedzictwa pełnił rolę gospodarza. Temat przewodni 18. edycji spotkania to „Dziedzictwo wobec zagrożeń”.

„Dziedzictwo wobec zagrożeń” - temat przewodni tegorocznej edycji

Tegoroczne spotkanie rozpoczęło się 4 grudnia, w Krakowie. Ponad 30 uczestników z całej Europy spotkało się w Międzynarodowym Centrum Kultury w Krakowie. Przez kolejne trzy dni rozmawiali, dzielili się doświadczeniem i wiedzą, a przede wszystkim debatowali nad zagadnieniem ochrony dziedzictwa w przypadku kryzysów, takich jak klęski żywiołowe czy konflikty zbrojne. „Dziedzictwo wobec zagrożeń” to temat przewodni wydarzenia. Wśród kluczowych punktów programu znalazły się m.in. sesje poświęcone zarządzaniu kryzysowemu w obliczu klęsk żywiołowych, takich jak wrześnie powódzie w południowo-zachodniej Polsce oraz ochronie miejsc światowego dziedzictwa. Istotnymi elementami były także prezentacje doświadczeń związanych z wojną w Ukrainie oraz z zastosowaniem nowych technologii w ochronie dziedzictwa.

Oficjalne otwarcie forum

Oficjalna część spotkania rozpoczęła się 5 grudnia. Gości powitali zastępca dyrektora Międzynarodowego Centrum Kultury dr Łukasz Galusek oraz dyrektorka NID Marlena Happach, dziękując za przybycie i za liczne uczestnictwo w forum.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Generalna Konserwator Zabytków Bożena Żelazowska w odczytanym liście zwróciła uwagę na ostatnie kryzysy stanowiące ogromne wyzwanie dla bezpieczeństwa europejskiego dziedzictwa – powódzie oraz wojnę na Ukrainie. Podkreśliła też znaczenie międzynarodowej współpracy w tym zakresie:

„Jestem przekonana, że nasza solidarność i współpraca w obliczu takich wyzwań, jak katastrofy naturalne, konflikty zbrojne czy zmiany klimatyczne, stanowią fundament skutecznej ochrony dziedzictwa kulturowego w Europie”.

sesja EHHF 2024, fot. Magda Starowieyska

Sesje tematyczne

Podczas pierwszej sesji „Protecting Heritage in the Face of Emergencies: Insights from the National Institute of Cultural Heritage on responses to natural disasters, with a focus on the September 2024 floods in southwestern Poland” prelegentami byli dyrektorka NID Marlena Happach oraz Grzegorz Urbański. Dyrektorka NID w swoim wystąpieniu przedstawiła skutki powodzi, która nawiedziła południowo-zachodnią Polskę jesienią tego roku, skupiając się na stratach dotyczących zabytków. Opowiedziała też o wdrożonych działaniach Instytutu w tym zakresie:

“Narodowy Instytut Dziedzictwa gromadzi informacje o uszkodzonych w wyniku powodzi obiektach zabytkowych. Wiemy już, że uszkodzonych zostało prawie 500 zabytków znajdujących się w rejestrze zabytków oraz 3 i pół tysiąca z ewidencji zabytków. W

obliczu coraz częściej nawiedzających Europę powodzi konieczne jest wypracowanie efektywnych sposobów ochrony dziedzictwa w obliczu katastrof naturalnych”.

prelekcja dyrektorki NID Marleny Happach, sesja EHHF 2024, fot. Magda Starowieyska

Grzegorz Urbański, kierownik Zespołu Zadaniowego ds. Danych Cyfrowych NID rozwinął temat analizy danych o uszkodzonych zabytkach i przedstawił aplikację stworzoną w Instytucie w celu inwentaryzacji strat powodziowych. Druga sesja pt. „International Approaches to Cultural Heritage Protection: Exploring the challenges of protecting World Heritage Sites” obejmowała prelekcję kierowniczkę Zespołu Zadaniowego ds. Miejsc Światowego Dziedzictwa NID – Anny Marconi-Betki. Spotkanie zakończyło się dyskusją o przyszłości ochrony europejskiego dziedzictwa prowadzoną przez Aleksandrę Brodowską, kierowniczkę Zespołu Zadaniowego pn. Centrum Pomocy dla Kultury na Ukrainie.

prelekcja Grzegorza Urbańskiego, sesja EHHF 2024, fot. Magda Starowieyska

prelekcja Anny Marconi-Betki, sesja EHHF 2024, fot. Magda Starowieyska

debata, sesja EHHF 2024, fot. Magda Starowieyska

debata, sesja EHHF 2024, fot. Magda Starowieyska

6 grudnia, podczas ostatniego dnia spotkania, odbyły się trzy sesje. Najpierw, dr hab. Katarzyna Zalańska i Aleksandra Brodowska z Narodowego Instytutu Dziedzictwa przedstawili działania Centrum Pomocy dla Kultury na Ukrainie podczas sesji zatytułowanej „Protecting Heritage in the Face of destruction: Reflecting on Over 1,000 Days of War in Ukraine and the experiences from the Polish Support Center for Culture in Ukraine”. O możliwościach ochrony dziedzictwa za pomocą nowych technologii i wykorzystaniu digitalizacji w przywracaniu pamięci o dziedzictwie kulturowym opowiedział Karol Czajkowski, zastępca dyrektora NID. Następnie miała miejsce sesja plenarna EHHF i prezentacje przewodniczących komitetów stałych. Był również czas na zabranie głosu przez obecnych na spotkaniu dyrektorów europejskich instytucji.

Aleksandra Brodowska, sesja EHH4 2024, fot. Magda Starowiejska

Karol Czajkowski, sesja EHH4 2024, fot. Magda Starowieyska

Przekazanie prezydencji EHHF Malcie, fot. Magda Starowieyska

Uczestnicy EHHF 2024, fot. Magda Starowiejska

Kraków - jedno z najważniejszych europejskich centrów kultury i sztuki

Oprócz części merytorycznej, uczestnicy mieli okazję poznać krakowską tradycję szopek, wpisaną na Krajową listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Szopkarstwo krakowskie jest unikalnym elementem lokalnej kultury, sięgającym XIX wieku. Konkurs na najpiękniejszą szopkę, organizowany od 1937 roku, przyciąga twórców i turystów, będąc żywą tradycją przekazywaną z pokolenia na pokolenie. W programie znalazło się także zwiedzanie Muzeum Czartoryskich oraz Kopalni Soli w Wieliczce, znajdującej się na Liście światowego dziedzictwa UNESCO. Wydarzenia towarzyszące EHHF były doskonałą okazją, aby podkreślić znaczenie Krakowa jako jednego z najważniejszych, europejskich centrów kultury i historii.

Forum zakończyło się przekazaniem prezydencji EHHF Malcie, która będzie gospodarzem przyszłorocznej edycji. To wydarzenie stanowi niezwykle ważny krok w budowaniu sieci współpracy europejskiej na rzecz ochrony dziedzictwa, a także okazję do podkreślenia, jak istotne jest wspólne działanie w obliczu wyzwań, które stoją przed dziedzictwem kulturowym w Europie.

European Heritage Heads Forum (EHHF)

European Heritage Heads Forum (EHHF) to nieformalne zrzeszenie ekspertów i profesjonalistów zajmujących się ochroną dziedzictwa materialnego, krajobrazowego i archeologicznego - szefów departamentów, agencji i instytutów odpowiedzialnych za zarządzanie dziedzictwem w krajach Europy. Każda edycja organizowana jest kolejno przez członków forum – w tym roku gospodarzem jest Narodowy Instytut Dziedzictwa.

uczestnicy EHHF 2024, fot. Magda Starowieyska

zwiedzanie Muzeum Czartoryskich, EHHF 2024, fot. Magda Starowieyska

zwiedzanie Muzeum Czartoryskich, EHHF 2024, fot. Magda Starowieyska

warsztaty szopkarstwa krakowskiego, EHHF 2024, fot. Magda Starowieyska

zwiedzanie Bazyliki Mariackiej, EHHF 2024, fot. Magda Starowieyska